

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 242. szám — 1940 október 23 szerda — Ára: 12 fillér

Hét százalékkal emelik a közalkalmazottak fizetését, négy százalékkal a nyugdíjakat, valorizálják a hadikölcsönöket

Hitler vezér-kancellár Párisban megbeszélést folytatott Laval francia h.-miniszterelnökkel

A megbeszélésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak

Elmegy-e Eden a török fővárosba? — Az angol--orosz viszony alakulása Antonescu román államvezető Rómába utazik

A keddi nap rendkívül érdekes és nagyjelentőségű külpolitikai szenzációt hozott. Berlinből a hivatalos Német Távirati Iroda jelenti, hogy „a Führer franciaországi tartózkodása alatt fogadta Laval francia h. miniszterelnököt. A megbeszélésen jelen volt Ribbentrop is.”

Egy későbbi berlini Német TI jelentés azt közli, hogy Hitler vezér és kancellár és Laval h. miniszterelnök találkozásával kapcsolatosan illetékes helyen egyelőre tartózkodnak minden további felvilágosítástól. A találkozó hír szerint Párisban folyt le. Német politikai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak Hitler vezér és Laval miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseinek. Különleges jelentőségű már maga az a tény, hogy a német vezér a megbeszélésre személyesen Franciaországba utazott. Politikai körök véleménye szerint Churchillnak a francia néphez intézett hétfő esti rádióbeszédéből arra lehet következtetni, hogy az angol miniszterelnök ügylátszik már tartott ettől a találkozótól.

TÖRÖKORSZÁG MAGATARTÁSA

A belgrádi „Politika” az angol követek konferenciájával kapcsolatban figyelemreméltó hírt közöl Isztanbulból.

A tudósítás szerint az angol követek törökországi találkozója összefüggésben áll a közelkeleti, illetve a balkáni eseményekkel. A jelen körülmények között mellékes, hogy a romániai események Szovjet-Oroszország előzetes tudtával vagy anélkül játszódtak le. Most az a fontos, hogy a Közel-Keleten semmiféle meglepő esemény nem fog bekövetkezni.

Törökország — hangoztatják török politikai körökben — magatartását már véglegesen megállapította. Ebben a tekintetben saját erejére támaszkodik. A török kormány elhatározása értelmében mindent meg fognak tenni, amely megfelel a közelkeleti helyzet szükségleteinek. Jól informált török politikai körökben úgy tudják, hogy az a nyugalmi állapot, amely most áll fenn, sokkal tovább fog tartani, mint ahogyan gondolták. E körökben megállapítják azt is,

hogy a közelkeleti és a balkáni helyzetben bizonyos javulás észlelhető.

Ami Szovjet-Oroszország magatartását illeti, ezt összefüggésbe hozzák az Egyesült Államok magatartásával.

A „Vreme” szófiai értesülése szerint Ranel szófiai angol követ már visszatért Isztanbulból, ahol az ankarai angol nagykövettel találkozott.

Eden angol hadügyminiszter a hét közepére várják Ankarába. Eden érkezését megelőzően Knatchbull-Hughessen angol nagy követ folytat megbeszélést a török külügyminiszterrel. Az angol nagykövet és Szaradzoglu megbeszélésének esetleg katonai jellege is lehet.

EDEN ANKARÁBAN

Ankarából azt jelenti a Német TI, hogy az angol nagykövetség értesülése szerint arra számítanak, hogy Eden angol hadügyminiszter a hét közepén Ankarába érkezik.

A REUTER CÁFOL

A Reuter iroda diplomáciai szerkesztője cáfolja azt a hírt, amely szerint Eden külügyminiszter a jövő héten Ankarába utazik.

NINCS TÖRÖK—GÖRÖG EGYEZMÉNY

Illetékes athéni hivatalos körök cáfolják az egyik amerikai hírszolgálati irodának azt a híret, mintha görög-török katonai egyezményt kötöttek volna.

A WASHINGTONI ANGOL KÖVET LONDONI ÚTJÁNAK CÉLJA

Stockholmból a Német Távirati Iroda azt közli, hogy odaérkezett jelentések szerint lord Lothian angol washingtoni nagykövetnek Londonba érkezését londoni külügyi körökben azokkal az egyre gyakoribb hírekkel hozzák összefüggésbe, amely szerint az angol kormány előkészületeket tesz, hogy szükség esetén elhagyja az országot. Itteni körök véleménye szerint a kormány esetleges áttelepítése több nehéz kérdést vetne fel és megfelelő diplomáciai előkészületet tenne szükségessé. Londonban senki sem kételkedik abban, hogy a kormány esetleges székhelyül Kanadát választja. A kor-

mány Kanadába való letelepülése, hogy onnan a háborút folytassa, nem volna lehetséges anélkül, hogy Washingtonnal megfelelő tárgyalások ne legyenek. Londonban elterjedt hír szerint ezek a tárgyalások most megkezdődtek.

AZ ANGOL ALSÓHÁZ TITKOS ÜLÉST TART

Londonból hivatalosan jelentik, hogy az alsóház a közeljövőben titkos ülést tart, amelyen megvitatják Nagybritannia légvédelmének kérdését.

AZ AMERIKAI NAGYKÖVET NEM TÉR VISSZA LONDONBA?

Az Assotiated Press jelentése szerint Kennedy nagykövet Londonból elindult Lisszabonba, ahonnan még az Egyesült Államokba megy. Az Assotiated Press úgy tudja, hogy többé nem tér vissza államshelyére.

AZ ANGOL—OROSZ VISZONY

Az MTI helsinki jelentése szerint semleges londoni diplomaták véleménye szerint az angol kormány valószínűleg már veszteségtételnek könyvelték el Szovjet-Oroszországot.

Az angol-orosz viszony kiélesedéséhez hozzájárult Majszki és Halifax lord megbeszélése a balti hajók és a balti arany elkobzása ügyéről. Londonban azt hiszik, hogy Moszkva Németország erejének hatása alatt a szakítás elkerülése érdekében beletörődik a német uralomnak legalább a Dardenelláig terjedő balkáni kiterjesztésébe.

Angol körök meggyőződése szerint Moszkva hajlandó Japánnal olyan megállapodást kötni, amely szorosan hozzákapcsolódik Japának a tengelyhatalmakkal feunálló szövetségéhez.

19 AMERIKAI KATONAI REPÜLŐGÉP MARTINIQUE SZIGETÉN

Az amerikai kormány 19 katonai repülőgépet küldött Martinique szigetére. A gépek már meg is érkeztek. Knox haditengerészeti miniszter nem volt hajlandó nyilatkozni a repülőgépek kiküldésének céljáról.

JAVULNAK JAPAN ÉS A SZOVJET KAPCSOLATAI
A „Popolo di Roma” jelenti Sangából, hogy egy mandzsu la-

moszkvai tudósítója szerint Tatekawa, az új moszkvai japán nagykövet kijelentette, hogy Japán és a Szovjetunió kapcsolatai egyre javulnak, főként a legutóbbi japán-olasz-német háromhatalmi meg egyezés nyomán. A japán külpolitika olyan elgondoláson nyugszik, hogy elősegíti a szovjet-japán légkör tisztázását.

ANTONESCU RÓMAI ÚTJA

Antonescu tábornok, román államvezető a közel jövőben a Duce meghívására Rómába utazik. Ezt az utazást Antonescu tábornok maga jelentette be az olasz lapok tudósítóinak tett nyilatkozatában.

EGYRE HEVESEBBÉ VÁLIK AZ AMERIKAI ELNÖKVÁLASZTÁSI HARC

Mindkét szembenálló párt azt veti egymás szemére, hogy lovatlan módon küzd a hadfelszerelésre vonatkozó állításokkal. A republikánusok és Lindbergh azt állítják, hogy az ország védelmi felkészültsége alig erősebb, mint 1933ban, míg a demokraták és a kormányhoz közelálló körök azt hangoztatják, hogy a hadfelszerelés az utóbbi években erősen gyarapodott. A végző választási harcra Willkie pártja a következő jelzavakat adta ki: „A New Deal hívei diktatúrát akarnak — Willkie az önálló vállalkozás mellett van.” „A New Deal esdőlöz vezet — Willkie jólétet hoz.” „A New Deal háborút jelent — Willkie békét akar.”

A NÉMET—SZOVJETOROSZ

gazdasági kapcsolatok, mint a Német TI gazdasági szakértői körökben értesül, mindkét ország számára előnyös módon fejlődtek. Az angol propaganda által legújabbban terjesztett híresztelések Németország és a Szovjet Unió között állítólag fennforgó kereskedelmi, politikai nézeteltérésekről minden komoly alap híján vannak.

AMERIKA FEGYVERKERESKEDELME A KIVITELBEN

A háború első évében az Egyesült Államok kivitelének 42 százaléka hadianyagból állott. A hadianyag 62 százalékát Anglia vette át.

Aszuman

Tökéletes szabású ingek

A pénzügyminiszter expozéjában nagyfontosságú bejelentéseket tett

A közalkalmazottak és nyugdíjasok illetményeit emelik, javaslat készül a hadikölcsön valorizációjáról, új alapon rendezik a pótdókat, erdélyi kölcsönt bocsátanak ki

A képviselőház tegnapi ülésén Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter elmondta nagyszabású expozéját.

— Az imént beterjesztett költségvetés — kezdte nagy érdeklődéssel várt expozéját a pénzügyminiszter — immár a harmadik költségvetés, amelyet beterjeszthettek a Házban. A költségvetés az 1940. évi augusztus 30-iki bécsi döntéssel állami területre vonatkozik.

— A keleti és erdélyi visszacsatolt területek majd az 1942-i költségvetésben fognak először szerepelni. Addig is módunkban van, hogy mindenről gondoskodjunk, mert a visszacsatolásra szóló törvény felhatalmazást ad az államháztartás vitelére és ezeken a területeken a feladatok teljesítésére. E feladatok nagyok és nehezek. Azt hiszem, valamennyiünk szívéből mondhatom, boldog az a nemzet, amelynek ilyen feladatok jutottak osztályrészül. (Ugy van! Ugy van! — a Ház minden oldalán.)

A MEGNAGYOBODOTT TERÜLETEK KIEGYENSÜLYÖZŐTAK

— A trianoni békeszerződésben Magyarország elvesztette gazdasági egyensúlyát. Az a két évtized, amelyet végigharcoltunk, egy fontos gazdasági erőforrásaitól fosztott ország egyszerű létfenntartási küzdelme volt. A területek visszacsatolásával azonban a helyzet javult. A megnagyobbodott területek immár kiegyensúlyozottak. Ennek folytán a termelés változatosabb és sokoldalubb. Állatnyerszűnk jelentős fejlődés előtt áll. Fontos nyersanyagok kerültek vissza: fa, só, réz, ólom, horgany, kén, arany, ezüst. Egyes cikkek exportképessé lesznek, másokból viszont kevésbé fogunk külföldi behozatalra szorulni.

VASÚTÉPÍTÉS ERDÉLYBEN

Kijelentette ezután a pénzügyminiszter, hogy a visszakerült területek gazdasági adottságait az egész nemzet javára kell felhasználni. Ennek az első és legfontosabb alapfeltétele a közlekedési kapcsolat megteremtése volt. — Ezen a téren már eddig is igen sok munkát végeztek el. Jelentékeny mennyiségű keskenyvágányú és rendes nyomtávú vasútvonal épült, sőt részben már meg is épült és így rövidesen sor kerül a székelyföldi körvasút teljes bekapcsolására. A kormány nagyobb mennyiségben rendelt mozdonyokat, vasúti kocsikat és autóbuszokat. Az útépítéshez, a hidak helyreállításához szükséges pénzüsszeget a kormány a kereskedelmi miniszter rendelkezésére bocsátotta már. (Helyeslés.) Minden intézkedés megtörtént, hogy a mezőgazdasági és ipari termelés folytatásának ne legyen akadály. Megkezdtek a földben rejlő kincsek felkutatását. Gondoskodunk az áruellátás, a hitelezés megszervezéséről.

A KÖLTSÉGVETÉS ADATAI

A pénzügyminiszter ezután ismertette a költségvetést. Bejelentette, hogy a kiadások 224 millió

Moldiers őrnagy sikere

Berlin, okt. 22. (Német TI) Moldiers repülőőrnagy kedden délelőtt a 49. 50 és 51. ellenségét légi harcban lelőtte. A küzdelem hat német Messersmitt német vadászgép és 15 Hurlikan gép között folyt le.

APOLLO
SZÍNHÁZ

Telefon: 25-09

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ

FOX HIRADÓ és MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

Csak csütörtökig kerül bemutatásra! A magyar nemzet bálványozásig szeretett, legendás emlékü királynéjának életéretetéből alkotott, nagystílusú regényes filmjének. — A legragyogóbb magyar sztárok foszereléseivel: KARÁDY KATALIN, Tolnay Klári, Jávör Pál, Somlay Arthur, Rajnay Gábor, Gözon Gyula, Billosi Tivadár, Fenyvossy Éva, Maklár Zoltán és Juhász Jozsef

többlettel szerepel a költségvetésben. Nagyobb összeget irányzott elő a kormány a vízberuházások, a népoktatás, a mezőgazdasági szakoktatás, a csecsemőgondozás, a zöldkereszt költségeire. Bejelentette a miniszter azt is, hogy a költségvetésben gondoskodtak a munkaközvetítés államosításához szükséges fedezetről. (Helyeslés.)

A tisztviselők és nyugdíjasok fizetésemelése

— En szociális problémának tartom — bár mint említettem, a költségvetésben számbavéve még nincs — az állami tisztviselők, alkalmazottak, nyugdíjasok helyzetét. Ezt már bejelentette a minisztertanács a kommunikációban és a 36-os bizottság fogja tárgyalni ebben a hónapban az ezzel kapcsolatos rendelet. Most csak közlöm, hogy javaslatom a következő: a fizetések új helyezésük hatályon kívül az eddigi fizetésekkel szemben. Akik ennek folytán nem részesülnek semmiféle jövedelemnövelésben, — mert hiszen már a korábbi rendeletek is visszaadták a tisztviselők egyrésztnek régi fizetését, azoknál 7 százalékos fizetésemelést javaslok; amennyiben az emelkedés nem érne el a 7 százalékot, azt javaslom, hogy az 7 százalékra egészítsék ki. A nyugdíjasoknál a javaslatom az lesz, hogy a három nyugdíjas kategória szüntessék meg, ezenfelül emeltessek a nyugdíjak összege 4 százalékkal.

A 600 MILLIÓS HONVÉDELMI BERUHÁZÁS CSAK ELSŐ LÉPÉS LEHET

— Volt egy honvédelmi része a beruházási programnak. Ennek a honvédelmi résznek a végrehajtása lényegesen meggyorsult, azonkívül igen lényegesen ki is bővült. Kibővült többek között azért, mert amikor a nemzeti beruházási program készítettük, már akkor tudtuk azt, hogy azt ott előirányzott 600 millió bár igen jelentős, de csak első lépés ebben az irányban. Már akkor tisztában voltunk azzal, hogy ezt a programot igen lényegesen ki kell bővíteni. Iga-

zolja a kibővítést még egy körülmény: a most folyó háború tapasztalatai.

A második program, amelyről meg kell emlékezni: a nemzeti és erdélyi részek visszacsatolásával összefüggő beruházások. Ez szintén igen jelentős munkaalkalom.

— A harmadik program: a katonai szolgálat és a rossz termés miatt sokan nem tudták megkeresni a tétlre való. Ezért 40 millió keretben már is megindult egy újabb közmunkaprogram.

PÉNZÜGYI ALAPELVEINK

— Honnan tudjuk előteremteni az ezekhez szükséges összegeket? Erre lehetőséget nyújt az a pénzügyi politika, amelyet követünk, amely bevált és máris eredményekben gazdag. Csak nem képzeli, hogy új pénzügyi politika nélkül, ortodox pénzügyi politikával előteremlőtek lettek volna azok az összegek, amelyek csak a honvédségre kellek? (Taps.) Már pedig előteremlőtek ezeket az összegeket és még hozzá nemcsak a honvédség részére szükséges összegeket. Az alapelvek meggyeznek a német és olasz pénzügyi politikával, természetesen hozzáadom a magyar jelleghez, a magyar méretekhez és a magyar viszonyokhoz. Megmondtam már, hogy az aranyat az őt megillető helyre állítottam és a nemzetközi fizetési forgalomban előálló egyenleg kiegyenlítésére szolgáljon, így ennek a forgalomnak arányos állapítják meg azt, hogy mennyi arany szükséges, mint tartalék. A belföldi termelő erő adjon meg az arany értékét.

Adóreform

— Ennek a politikának a következő pillérei vannak: első pillér: az adók. Az újabb és újabb feladatok természetesen anyagokat kívánnak. Az összegeket adószámból kell előteremteni. Adópolitikáim elveim: a kiadások emelkedése adóbevételeket tesz szükségessé. Itt azonban a pénzügyi szempontok mellett más szempontokat is kell követni. Így például, hogy az adót igazságosan, arányosan osszuk

Rendezik a pótdókat

Reményi-Schneller Lajos: További pillér: az önkormányzati adóztatás reformja. Bármilyen igazságosan alapítsuk is meg az állami egyenesadók arányát, ha a legkülönbözőbb módokon hozzá lehet még csapni a pótdókat: ebben az esetben nem lehet igazság, mert egyik helyen 50, másik helyen esetleg 140 százalék a pótdó. Ez a reform előkészítés alatt áll. Lényege az, hogy általános közigazgatási pótdókat vezetnénk be, ebből fedezvén az elsőrangú közigazgatási szükségleteket; ha az illető városnak vagy községnek ezen túlmenő igényei vannak, azt valósítsa meg a bevételekből, vagyonából vagy

vagyonának kamatiból, esetleg pótdóadásából is, ha feltétlenül szükséges de itt rendkívül szigorú határokat kell megszabni.

— Ugyanezeket az elveket kívánom keresztülvinni az egyházi adóztatásban is. Ez még nehezebb kérdés, de természetesen az egyházi főhatóságokkal való teljes egyetértést kívánom.

— Itt vannak azután az ármentesítő hozzájárulások. Az ármentesítés nem helyi feladat, hanem országos feladat. Így költségeket is országosan kell megoldani és ennek a megoldásnak előkészítése folyamaltban van.

FELEMELT ILLETEKEK, KONJUNKTURA-ADÓ HADMENTESSÉGI ADÓ

— Be fogom ezenkívül nyújtani a következő törvényt: törvényjavaslat az illetékek felemeléséről, ennek kapcsán az örökösödési és ajándékozási illeték reformjáról, amely a gyermekek számának figyelembevételén fog alapulni; hadmentességi válságot, konjunkturális adó bevezetéséről, végül a fényüzési adóról, amelyeket új alapokon épült fel.

— Ezekkel igyekszünk a hiányt elűntetni és a további célok megvalósításához szükséges anyagi fedezetet előteremteni.

Erdélyi nyeresémmelkölcsön

— 1941-től kezdve különleges intézkedésekkel kívánom biztosítani az államadósságok törlesztését.

— Az államháztartást csak azzal az elvvel lehet vezetni, hogyha a kölcsönt felvettem, meg is kell fizetnem. Annál fontosabb a mai időkben a törlesztés, mert az utóbbi időben érthető okokból jelentős összegeket adunk ki és az előtünk álló feladat: a keleti és az erdélyi országrészeknek a magyar éltben való beillesztése is jelentős hitelszükségletet okoz majd. Erre készen van a finanszírozási terv és erdélyi kölcsönt vesszünk igénybe, amelyhez igénybe vesszük a biztosítási intézményeket, megfelelő formában az ipari vállalatokat és egyéb forrásokat. Ezenkívül apellálok ez alkalommal a nemzethez is.

— Az ország megnagyobbodott és mindenki vegye ki részét az ország újjáépítéséből. Ezért erdélyi kamatozó kölcsönt fogok rövid időn belül kibocsátani, nyeresémmelkölcsönt, amely kamatozásra is alkalmas és nyeresési lehetőséget is biztosít majd.

— Erdély visszatérésének körülményei azonban egy további problémát tettek időszerűvé és ez a probléma a hadikölcsön problémája — mondotta nagy érdeklődés közben a pénzügyminiszter.

A HADIKÖLCSÖN-VALORIZÁCIÓJA

— Nem kétséges, hogy a trianoni békeszerződésen alapuló kötelezettségek ma már nem léteznek, megszűntek. Ennek következtében elérkezett az idő, hogy a mélyen tisztelt Ház határozzon ebben a kérdésben. Bátor lesznek a hadikölcsönök átértékelésére és valorizációjára törvényjavaslatot benyújtani.

A képviselők nagy lelkesedéssel és tapssal fogadták Reményi-Schneller Lajos bejelentését.

Jelentette, hogy a földművelésügyi miniszter benyújtja majd a mezőgazdasági termelés fejlesztéséről szóló

Vigszínház mozgó

Ma utoljára

az izgalmas amerikai világgfilm:

Dal a szabadságról

Fősz.: NELSON EDDY.

Holnapról: Robert Taylor és Hedy Lamarr világgfilmje: TRÓPUSI MÁMOR

Tengeri csata a Vörös-tengeren

Egy 8000 tonnás angol cirkáló súlyosan megsérült, hat kereskedelmi gőzös elsüllyedt

VALAHOL OLASZORSZÁGBAN, okt. 22. Az olasz főhadiszállás 137. közleménye:

Az október 21-ére virradó éjjel torpedónaszádaink kifutottak a Vörös-tenger déli részére, hogy felkutassák a felderítő repülőket által korábban jelzett cirkáló és torpedórombolók kíséretében haladó nagy ellenséges hajókaravánt. Az egyik torpedóhajóraj éjjel fel fedezte a karavánt és a kísérő cirkáló és torpedórombolók heves tüzelésével szemben több egységet elszántan meg-támadott torpedóival.

Kevésrel az első harc lezajlása után egy másik torpedónaszádunk is támadást intézett a hajókaraván ellen és szintén megtorpedózott néhány gőzöst.

Közben heves éjszakai küzdelem fejlődött ki torpedónaszádaink és a hajókíséret túlsúlyban levő ellenséges erői között. A tengeri csata a hajnali órákig elhúzódott, amikor egy Sidney típusú 8000 tonnás ellenséges cirkáló a Vörös-

tenger déli részén fekvő szigetek olasz partvédelmi ütegeinek lőtávolságába került. A parti ütegek gyorsan tűz alá vették és ismételt eltaláltak a cirkálót, amely súlyosan megrongált állapotban kénytelen volt visszavonulni. A hajó igen lassan tudott csak haladni, majd későbbi megfigyelések szerint mozdulatlanra vált, miközben más angol egységek siettek segítségére.

A tengeri harc során összesen hat gőzöst süllyesztettünk el, míg több más hajó súlyosan megrongálódott; olasz részről csupán egyetlen torpedónaszádot talált el egy ellenséges cirkáló tüzelése, de a hajónak, súlyos sérüléssel melletti is, sikerült az olasz haditengerészet parti ütegeinek védelme alá jutnia. A legénység körében esekély volt a veszteség.

Hajnalban az ellenséges hajókaravánt még olasz repülő is megtámadta és ellenséges vadászokkal vívott küzdelemben eltaláltak egy Gloucester repülőgépet.

A Kormányzó jelenlétében nyitják meg csütörtökön a kolozsvári egyetemet

Szerdán este díszdoktorrá avatják gróf Csáky külügyminisztert

Kolozsvár, okt. 22. A hazatérő Ferencz József Tudományegyetem országgrázoló megnyitó ünnepségei lelkesen foglalkoztatják Erdély fővárosának vezetőköreit abból az alkalomból, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó ismételtén személyes megjelenésével avatja ünnepnapra a csütörtöki nap nagy történelmi eseményét, amelyekben egyébként a kormány és az egész magyar közélet minden számottevő tagja részt vesz.

Az ünnepségek már szerdán meg kezdődnek. Szerdán délután 5 órakor teszik le hivatali fogadalmukat az új egyetemi tanárok a tudományegyetem aulájában. Homann Balint vallás- és közoktatásügyi miniszter kezébe; ezt követőleg alakul meg az új kolozsvári Egyetemi Tanács.

Ezt követőleg kerül sorra Csáky István gróf külügyminiszter díszdoktorrá-avatása, melyre a következő díszes kiállítású meghívót bocsátották ki:

MEGHÍVÓ

A Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetem Tanácsának Kolozsvárról, az egyetem aulájában 1910. évi október hó 23-án délután 6 óra 45 perckor tartandó

DOKTORAVATÓ ÜLÉSÉRE, amelyen dr. gróf körösszegi és adorfáni Csáky István m. kir. titkos tanácsos, m. kir. külügyminiszter urat a M. Kir. Ferencz József Tudományegyetemnek ősi székhelyébe való visszatérése körül szerzett érdemei elismerésül a jogtudományok TISZTELETBELI DOKTORÁVA avatja.

Őt debreceni tanár a kolozsvári egyetemen

Mint már jelentetük, Debrecenből a következő egyetemi tanárokat nevezték ki a kolozsvári egyetemre: Roska Márton az ősrégészeti tanszékre, Dávid Lajos, a matematikai tanszékre, Hankó Bélát az állatrendszertani tanszékre, Berei Soó Rezsőt a növényrendszertani tanszékre, Gyulai

Zoltánt a kísérleti fizikai tanszékre. Valamennyien a magyar tudományos élet kiválóságai, akikkel sokat nyer a kolozsvári egyetem.

A múlt hetekben híre járt, hogy Rungfalvy Kiss István debreceni egyetemi tanár is kinevezést nyer a kolozsvári egyetemre, ez azonban nem következett be.

A pártok számaránya a képviselőházban

Most, hogy a hazatért keletmagyarországi és erdélyi országgrázók képviselői elfoglalták helyüket a törvényhozásban, jelentékenyen emelkedett a meggyarapodott esonkaország képviselőinek száma. A pártok számszerű helyzetében is bizonyos változás következett be. A kormánypartból az utóbbi napokban 19 képviselő kilépett s a behívott kárpátaljai képviselők száma (10) is csökkent két képviselő elhunyt és egy harmadik lemondása következtében. Mindezek nem változtatták meg lényegbevágóan a pártok erőviszonyát, mégis érdemes áttekinteni a mai parlamenti helyzetet a számok megvilágítása mellett.

Az itt következő összeállítás a pártok mandátumainak számát tünteti fel:

Magyar Élet Pártja	182
Erdélyi (keletmagyarországi) képviselők csoportja	46
Nyilasok	45
Magyar Megújulás Pártja (Imrédyék)	17
Független Kisgazdapárt	14
Egyesült Kereszténypárt	8
Kárpátaljai képviselők	7
Polgári szabadságpárt	5
Szociáldemokrata párt	5
Pártonkívüliek	9
Népakaralpart	1
Összesen	335

Ez a mai tényleges helyzet. Ez időszertint tehát a képviselőháznak 335 tagja van.

törvényt, az új iparfejlesztési törvényjavaslatot.

Nagy gondot fordítunk arra, hogy a belső nyersanyagokat fokozottabban vegyük fel, termelésüket előmozdítsuk, növeljük felhasználásuk köreit.

Csabb alumíniumgyárak felállítása küszöbön áll.

Az export célja nem aranygyűjtés, nem devizagyűjtés; az export célja egyedül az, hogy a szükséges nyersanyagokat, amelyek itthon nem teremnek, be tudjuk hozni.

Megemlékezett a tengelyhatalmakkal való gazdasági kapcsolatainkról és ki-

emelte, hogy az elmúlt esztendőben törekedtünk a két nagy baráti nemzetet mezőgazdasági terményekkel ellátni, tőlük pedig nyersanyagok, iparcikkek beszerzése terén kaptunk segítséget. A német és az olasz külkereskedelmi forgalom erőteljesen fejlődött.

Oroszországgal kereskedelmi szerződést kötöttünk a nyersanyagellátás szempontjából.

Rendkívül fontos — folytatta a miniszter —, hogy termelési hitelek álljanak rendelkezésre. A legnagyobb probléma volt ezideig: a mezőgazdasági beruházások.

Termelési hitelt kap a mezőgazdaság

A védetség viszonylag szűk körre korlátozódott. Én szerettem volna ezt a védetséget már október 31-ikével megszüntetni, mert hiszen azok az előfeltételek, amelyek mellett létrejött, már régen nem állnak fenn. A nyolcpengős búza a múlté, tehát a védetség is likvidálni kell. Úgy éreztem azonban, hogy a rossz termés ezt most még nem engedi meg, de olyan javaslatot teszek majd, hogy fokozatos átmenettel 1911 végéig szűnjék meg az egész védetség intézménye.

Gondoskodás történt, hogy már

mostantól kezdve megfelelő keretben beruházási, termelési hitel álljon a mezőgazdaság rendelkezésére. Ezeket a hiteleket csak komoly termelési célokra lehet igénybe venni, ehhez igazodik a kamatláb.

A miniszter hangsúlyozta, hogy az ipar és a kereskedelem hitelszükségleteiről is gondoskodni kell, majd a Nemzeti Önállósítási Alap működéséről szólt, amely vállalkozás annyira bevált, hogy kereteit lényegesen kibővítik majd.

Az árpolitika

A Nemzeti Bank 4 százalékról 3 százalékra szállította le a kamatlábat és ezzel kapcsolatban a miniszter megemlítette: intézkedés történt az iránt, hogy az Országos Hitelügyi Tanács olyan határozatot hozzon, hogy a takarékbetétknél a rátaleszállítás ellenére se legyen károsodás. A fogyasztásra is szabályozólag és irányítólag kell hatni, különösen ma. Ennek egyik eszköze az árpolitika, amely megakadályozza az indokolatlan áremeléseket. A másik célja: a fogyasztás visszaszorítása ott, ahol nem elsőrangú életszükségleti cikkekről van szó, esetleg áremeléseket is enged, sőt elmozdított olyan formában.

hogy az ezeknél a nem elsőrangú életszükségleti cikkeknel elért haszontöbbséget az elsőrangú életszükségleti cikkek javára szolgáljon.

A pénz vásárlóerejének megtartása — folytatta a miniszter — a legfontosabb, a kormány tehát minden eszközzel újrat fogja állni annak, hogy az árak és a munkabérek láncszerűen egybekapcsolódó folytonos emelkedésének a folyamata meginduljon és minden erővel meg fogja akadályozni a spekulációt. Az áremelkedés megakadályozására a kormány legutóbb is jelentős intézkedéseket tett.

Takarékoskodjunk!

A mai viszonyok között mindenkinek áldozatot kell hoznia. Okos béosztással húzzuk össze magunkat, korlátozzuk a szükségleteinket, takarékoskodjunk, különösen az elsősorban anyaggal, hogyha nemzeti céljainkat el akarjuk érni.

Mindannyian csodálattal adózunk a német és az olasz eredményeknek — mondotta végül Reményi-Schneller Lajos —, amelyeknek alapja a fegyelmel-

zetség, az áldozatok készséges vállalása. Nekünk is vállalnunk kell a fegyelmelzetséget és az áldozatokat. Az egyéni érdekeknek háttérbe kell szorulniuk a közérdekkel szemben, mert a közérdek érvényesülése az egyéni boldogulás egyetlen biztos alapja.

A miniszter ezzel befejezte ötnegyedórás beszédét. A Ház tagjai nagy éljenzessel és tapsal fogadták a beszédet. Legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Német hadijelentés

Berlin, október 22. A véderő főparancsnoksága közli:

Október 21-én harci kötelékek bombatámadást intéztek London, valamint más közép- és délangliai célok ellen. Londonban sok új tűz keletkezett. A Liverpooltól északra levő leylandi repülőgépmotor-gyárakban és két más fegyverkezési üzemben fontos szerelő- és gépsarnokokat pusztítottak el. Csapattáborokban és repülőtereken elért találatokkal sikerült hangárokat és a földön álló repülőgépeket elpusztítani. További határos támadásokat hajtottak végre több nagy olajraktár és kikötőberendezés ellen.

Anglia keleti partján egy hajókaraván ellen intézett támadás során egy 3000 tonnás kereskedelmi hajót súlyos találat ért középső részén, hogy elvesztésével számolni kell.

Az október 22-ére virradó éjjel folytatódtak a London elleni megtorló támadások, valamint Nagybritannia más városai ellen intézett tá-

madások. Birminghami, coventryi és liverpooli hadiberendezésekben tüzeket és robbanásokat állapítottak meg.

Az angol kikötőkben megszakítás nélkül folytatták az aknakerakást.

A tengerészeti tüzérség újból agyúzta Dover-t.

Mint már jelentettük, több angol gyorsnaszád gépfegyverekkel lőtt egy német űrhajót. Az űrhajó viszkozta a tüzet. A tüzelésben a haditengerészet partitűzei támogatták. Egy ellenséges gyorsnaszádot elsüllyesztettek, a többi visszafordult.

Az éjjeli Németországba behatoló ellenséges repülőgépek néhány bombát dobáltak le anélkül, hogy katonai anyagi kárt okoztak volna.

Az ellenfél hétfőn két repülőgépet vesztett. Ezek közül egyet a légvédelmi tüzérség lőtt le. Két német repülő gép nem tért vissza.

Vasárnap este 8 órakor lesz a Károlyi Gyula Chopin-eszje

A Zenekedvelők Köre elnöksége ezúton is értesíti a tagokat, hogy a számukra fenntartott bérletjegyeket mielőbb szíveskedjenek kiváltani, mert a Károlyi hangverseny iránt mutatkozó nagy érdeklődés miatt a később jelentkező jegyeit nem lesz módjában fenntartani.

Jegyek és 40—50 százalékos kedvezményt jelentő bérletek még mindig válthatók a Zsoltly könyvkereskedésben.

Pest

a remek magyar riportlap!

Hungária filmszínház.

MA ELOSZÓR

a férfiaság, a bátorság és az önfeláldozó hazaszeretet MEGHATO és IZGALMASAN SZEP FILMJE:

„A három kadett”

Írta: FEKETE PAL.

VILAGHIRADÓ!

Előadások: d. n. 5, 7, 9 órakor.

Jön: TE VAGY A DAL nagy magyar film!
Jön: „OZ, a csodák csodája!!!”

A Hszántúli egyházkerület ma tanácsulást tart

A Tiszántúli Ref. Egyházkerület ma, szerdán délelőtt 9 órakor a Kollégium kistanácstermében tanácsulást tart, melyen dr Révész Imre püspök és báró Vay László főgondnok elnököl. Báró Vay László tegnap este a pesti gyorsvonattal már meg is érkezett.

A tanácsulésen nagyjából részben halaszthatatlan ügyviteli tárgyakat vitatnak meg.

Megmérgezte magát egy fiatalasszony

Molnár Miklósné Teleki ucca 63. szám alatti lakos tegnap éjszaka lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A házbeliek figyelmesebbek lettek a lakásból kihalasztó erős hörgésre, értesítették a mentőket, akik Molnár Miklósnét a belgyógyászati klinikára szállították. Ott injekcióval magához térítették és a 26 éves fiatalasszony elmondta, hogy nagyon elkeseredett, hogy szolgálatot teljesítő férjét már hónapok óta nem látta és távollétében különböző kellemetlenségei voltak a magára maradt asszonynak. Ezért akart megválni az élettől. Két búcsúlevelet is írt, egyiket férjéhez, másikat a rendőrséghez intézve. Molnár Miklósné állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Egy medikus rejtélyes halála a Gellérthegyen

Tegnap hajnalban Budapesten a Gellérthegyen egy sétán az örszemes rendőr véresejű, eszméletlen fiatalemberre bukkant. A kihívott mentők a Rókusba szállították a fiatalembert, aki azonban reggelre meghalt. A nála talált iratokból megállapították, hogy Forgács Györgynek hívják, orvostanhallgató. A halál okának megállapítására megindult a nyomozás. A körülmények arra engednek következtetni, hogy Forgács Györgyöt megölték, leütötték és így kapta a halálos sérülést.

Debrecenben feldolgozásra kerül a román jog és irodalma

Dr Kováts Andor egyetemi tanár, a debreceni kisebbségjogi intézet igazgatója a visszatért keletmagyarországi és erdélyi részek két centrumába, Nagyváradra és Kolozsvárra utazik. Itt felkutatni iparkodik a román jogi munkákat, amelyek a román köz-, büntető- és magánjogot taglalják. Ezek a művek a megszállás ideje alatt nem voltak hozzáférhetőek. Dr Kováts Andor professzor meg akarja szerelni ezeket a kisebbségjogi intézet számára, abból a célból, hogy az intézetben feldolgozásra kerülhessenek.

Az idén tízezer vagon cukrot gyártanak

Emelni fogják a vidéki cukorfejadagot.

A bőséges cukorrépatermés következtében az idén 17.000 vagon cukrot gyártanak és így az ország cukorellátása biztosítva lesz egy évre ismét. Szó van arról, hogy a vidéki cukorfejadagot emelni fogják. Az ipari cukorellátást is biztosítani tudják. A pénzügyminiszter legújabb rendelete szerint vidékre vonatkozólag a papírszakba esomagolt kristálycukor fogyasztói árát 108, a finom kristálycukorét 109, a kockacukorét 114, a liszt-cukorét 111 pengőben állapították meg mázsánként.

— Adócsalás miatt elítélték Lupescuné unokabátyját. Lupescu Emil mérnököt, Lupescuné unokabátyját adóelvitel miatt 315.000 lei adó utólagos megfizetésére és ötszörfennyi pénzbüntetésre ítélték.

Rendelet a lapok karácsonyelőtti

oldalterjedelméről

Engedélyezték a naptár kiadását A DEBRECZEN az idén ismét szolgálhat naptárral olvasóinak

A miniszterelnök rendeletet adott ki, amellyel megengedte, hogy az 1940 november 15-től december 31-ig terjedő időre a vidéken megjelenő politikai napilapok az említett időre számíttva összesen 16 további oldalterjedelemben jelenhetnek meg. Vagyis a karácsony körüli hat héti alatt összesen tizenhat oldallal adhatnak többet, mint egyébként.

Ezt az oldalterjedelemtöbbletet kizárólag az illető lapban szokásos hirdetések közlésére szabad felhasználni.

Kimondja a rendelet, hogy a napilapok úgynevezett karácsonyi száma a korábbi rendeletben meghatározott vasárnapi oldalterjedelmének kétszeresében jelenhetnek meg. A karácsonyi számhoz a vidéki napilapok legfeljebb 8 oldal terjedelmű az oldalment

felénél nem nagyobb képes vagy szíves mellékletet adhatnak ki. A karácsonyi szám ára a vasárnapi szám árának kétszerese.

A rendelet értelmében a vidéki napilapok is kisebb méretű naptárt vagy évkönyvet adhatnak ki, legfeljebb nyolcvan oldal terjedelemben.

A fentidézett rendeletben biztosított lehetőségekkel élve, a „Debreczen” az idén kiadhatja kedvelt képes naptárát, elvünk lévén, hogy mindazt megadjuk olvasóinknak, ami csak lehetséges. A naptárt előfizetőink díjtalanul kapják meg, nemcsak a régi előfizetők, hanem azok is, akik most lépnek be előfizetőink táborába. Díszes plakáton máris bejelentettük a naptárunk kiadását, melyre ezúton felhívjuk hirdetőfelteink figyelmét is.

Ismeretlen gyermek rejtélye és halála

A debreceni gyermekmenhely városzobájában egy kéthónapos fiúgyermeket találtak, de nem tudták megállapítani, hogy kié a gyermek, mert nem jelentkezett érte senki, azt sem tudták, hogy ki vitte be az épületbe és hagyta a városzobában.

A gyermeket elnevezték feltételelesen „Debreczeni Adámnak”. Jel-

entették a rendőrségnek az esetet, de a rendőrségi nyomozás sem tudta kideríteni, hogy a gyermek hogyan került és kitől a városzobába.

A gyermeket ápolás alá vették a menhelyen, de rövidesen meghalt. Elrendelték a boncolást, hogy a halál okát megtudják. A nyomozás tovább folyik az ügyben.

A hajdúsámsoni határban halálragázolt a motoros egy öregasszonyt

A debreceni ügyészségnek jelentette a hajdúsámsoni esendőség, hogy a község határában a motoros halálragázolt egy ismeretlen öregasszonyt. Helyszíni szemlét tartottak az ügyben és megállapították, hogy az áldozat 65 év körül, valószínűleg földművesasszony.

A szemtanuk szerint a három méter magas töltésen haladt és

amikor a motoros figyelmeztetést adott, nem tért le oldalra, hanem átszaladt a vágányon. A motoros eleje elkapta és ledobta a töltésről. Az ütés ereje olyan nagy volt, hogy az asszony azonnal meghalt. Nem találtak nála semmiféle igazoló írást, melyből megállapítani tudták volna, hogy kit gázolt el a vonat. A nyomozás tovább folyik.

Elismerés a debreceni Repülő Club működése iránt

A Debreceni Repülő Club pilótaképzése kitűnő eredményeket mutat fel, ami dr Stepper Károly klubkapitány érdeme és odaadó munkájának következménye. A legutóbb tartott pilóta-vizsgán nagy bizottság vett részt a fővárosból, élén Laborczy Rezső repülőezredes dandárparancsnokkal, akikkel együtt részt vettek a vizsgán Kálmán László alezredes, Torontály Imre repülőezredes, aki a vizsgálóbizottság elnöke volt, Porró Jenő százados, Fraunhofer János főhadnagy, a repülőgép vezető iskola részéről. Ott volt még Lossonezy István főispán, a Klub elnöke és dr Bókay Zoltán egyetemi tanár, a gyermekklinika igaz-

gatója, a Repülőklub ügyvezető elnöke és természetesen dr Stepper Károly klubkapitány.

A motoros II. csoport növendékei iskola és műrepülést végeztek olyan egyszerű fegyelmességgel, rátermettséggel, kitűnő szakudással és abszolút gépteletti uralommal, hogy a budapesti bizottság a legnagyobb elragadtatással szemlélte a fiatalpilóták minden mozdulatát.

A kitűnően sikerült vizsgán az összes jelöltet pilótákká avatták és a bizottság melegen gratulált a Repülő Club vezetőségének és dr Stepper klubkapitányának a szép eredményért és a kiképzés tökéletes voltaért.

Piarista diákok zárándokulja Nagyváradra

A debreceni piarista gimnázium résztvesz a húsz év óta először tartandó nagyváradi zárándokúton. Nem meglepő az a szokatlanul nagy részvételi szám, amellyel főleg a hetedik és nyolcadikos diákok siettek jelentkezni a zárándoklatra, de mégis nyilvánvalóan látszik egy szeretetteljes, szakavatott kéz, amely irányítja a diákokat vallásos buzgalomukban. Dr Rassoosky Kálmán piarista atya, igazgatóhelyettes az, aki immáron egy évtizede szervezi egyik zárándoklást a másik után, egyik tanulmányi kirándulást a másik után. Vele mentek a lelkes piarista diákok Esztergomba, Budapestre, Sopronba és nem egyszer Rómába és egyéb külföldi országokba is, ő volt az, aki fáradhatatlanul járt a diákság érdekében, engedélyeket szerzett, levelezett s végül

az ő személyes jelenléte tett meghitté és családiássá minden ilyen zárándoklatozást vagy kirándulást. Most is a Lindenberger apostoli kormányzó vezetése alatt álló nagy zárándokcsoporthoz ő csatlakozott személyesen a diákjaival, akik elkísérik szeretett tanárukat erre az útra is. Meg kell emlékeznünk dr Bókay Miklós házfőnök-hittantról is, akinek szorgos és szeretetteljes munkásságának volt betudható, hogy a két nyolcadik osztály, amelyet dr Bókay Miklós tanít hittanra, kivétel nélkül és teljesen önként jelentkezett erre a zárándoklatra. A diákok dr Rassoosky Kálmán igazgatóhelyettes vezetésével csütörtökön indulnak útjukra.

— Csikszerepén 8.35 mp-kor kisebb földrengések észleltek, amelyek 10 mp-ként ismétlődve másfél percig tartottak.

Családi értesítés:

Fahidi Anna

és

Fuchs Lajos

házasságot kötöttek.

(Minden külön értesítés helyett.)

Földrengés volt Bukaresiben

Kedden reggel 8 óra 30 perckor Bukaresiben erős földrengés volt. Az erős rázkódástól megrémült lakók az utcára menekültek. A földrengés közel két percig tartott. Több magas ház fala megrepedt, a lakások berendezései tárgyai ledőltek. A földrengés a lakosság körében nagy álmot idézett elő.

Hét millió hold föld került a románok birtokába Erdélyben

Rugonfalvi Kiss István az erdélyi problémákról

Tegnap délután tartotta dr Rugonfalvi Kiss István előadását a Keresztény Nemzeti Ligában. A közönség sorában ott láttuk vitéz Berényi István ny. tábornokot, dr Kölcsey Sándor polgármestert, dr Mitrovics Gyula lektort, dr Haendel Vilmos egyetemi tanárt, a Liga elnökét, György György főügyészt, dr Mező Sándort, az ügyészség elnökét, dr Fodor Rezső pénzügyigazgatót, dr Csóka László főjegyzőt, Balogh Sándor kultúratanácsnokot, dr Budaházy-Brockner Ernő és dr Láng Sándor egészségügyi főtanácsosokat, dr Ruffy-Varga Kálmán ny. akadémiai igazgatót, dr Tunyogi Szűcs Géza kormányfőtanácsost, vitéz Nábráczky Béla vm. főjegyzőt, dr Tatay Zoltán árvaszéki elnököt és még számos másokat.

Dr Haendel Vilmos egyetemi tanár, a Liga elnöke üdvözölte a megjelenteket és az előadót.

Dr Rugonfalvi Kiss István bevezetőben rámutatott arra és példákat hozott fel, mily nagy idő egy nemzet életében húsz év, mily változást hoz létre annak egész berendezkedésében. Most húsz év után a visszatérő Erdély számos problémát, szellemi, lelki, gazdasági stb. vet fel. Az erdélyi magyarság és a székelység szellemében hatalmas változást idézett elő az idegen megszállás és elnyomás. Az erdélyi magyarok rádobtak arra, hogy elpusztulnak, ha történelmi hagyományaikhoz és vérük tisztaságához nem ragaszkodnak. A továbbiakban kifejtette, hogy — sajnos — mennyire nem magyar tulajdonságok ezek, hiszen a magyarnak csak az az érték, ami idegen.

— Hogy saját magyar voltunkat száz százalékgig élhessük — mondotta —, hogy tiszta magyarsággal az egész országot megtöltsük, ez a gondolat annyira vakmerő, hogy senki sem meri megcsinálni!

— Az erdélyi magyarság ezt tette, elvesztett mindent, de a szelleme igazán magyar tudott maradni. Egy ottani magyar azt mondotta: Mi elvesztettünk mindent, de megnyertük a lelkiünket! A továbbiakban ismertette azt a nézetét, hogy inkább a mai megalkuvó magyar szellemnek kell alkalmazkodni ehhez a megalkuvást nem ismerő, gerinces erdélyi szellemhez, mint annak ehhez a „labanc” szellemhez.

A lelki probléma fejtegetése után ráért az anyagi problémákra. Rámutatott arra, hogy a román uralom szándékoltnan megfojtani igyekezett a hozzá került területek, így elsősorban Erdélynek gazdasági életét, mert fél a hatalmas szellemi fölénytől. Majd történelmi áttekintést nyújtott az oláhok beszárvágásáról, arról a tervszerű földszerezési politikáról, amelynek eredményeképpen körülbelül hétmillió hold föld került birtokukba. Vázolta a visszatérő részek, különösen pedig a Székelyföld igen súlyos, nyomasztó gazdasági helyzetét, amely éppen a bécsi döntés által állt elő. A közlekedési nehézségek valósággal megbénítják a székely fának az anyaországba szállítását, amely pedig fő és majdnem egyedüli keresett forrása a szegény székely népnek.

Előadásának végén Rugonfalvi Kiss István megalkuvást nélkül politikáról beszélt. Az előadásért dr Haendel Vilmos mondott köszönetet.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg uccsa 1. szám,
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA október 19-én reggel 8 órától október 26-án reggel 8 óráig:
„Nap”, Piac u. 1. Telefon: 27-73. —
„Aranyegyszarvú”, Kossuth u. 8. Telefon: 34-96. — „II. Rákóczi”, Külső-vásártér és Miklós u. sarok. Telefon: 23-43. — „Sztankay”, Szent Anna u. 64. Telefon: 25-58.

Tisztességet az uccára

Az ucca a város erkölcsi és értelmi színvonalának a tükröje. Ott, ahol szenny és piszok lehet az uccán, akár anyagi, akár erkölcsi, ott baj van a várossal, helyesebben annak népével, mert akaratlanul is kérdezhetünk, hogy milyen jogon tűrik el a jóízű és jó polgárok azt, amit tűrhetetlennek tartanak a jó erkölcs és tisztesség, tisztaság szempontjából...

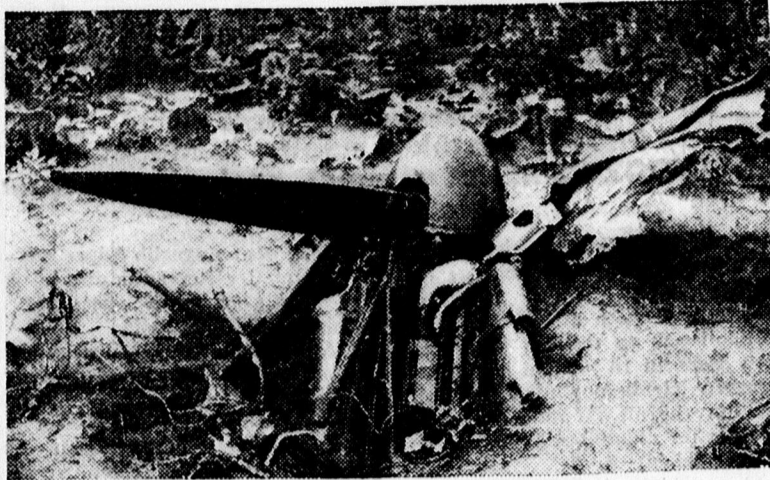
Akárhányszor látjuk, hogy a város szívében, az Arany Bika közvetlen környékén és a József kir. herceg ucca elején olyan „vásár” folyik, mely minden jóízű embert undorral tölt el. Igaz, hogy a rendőrség nem lehet ott minden lépten-nyomon, de próbálják meg gyökeresen kiltani ezt a város szívébe igazán nem való állapotot. Trágár szavak, Istengyalázó káromkodások, duhaj részeskedések és vásár, olyan fertelmes vásár sokszor, ami vadnyugati filmekben lehet otthonos, vagy óceáni kikötők matróznegyedében, de itt, minálunk semmi esetre se verhet gyökeret az ilyen élet. Serdületlen kölykök nyilvános szerencsejátéka, hogy sokszor a forgalmat akadályozzák. Nem egyszer verekedés, de állandó civódás és ekeket hasgató káromkodások közepette. Ugyancsak serdült, elzülött leánygyermek ácsorgása, a jövő-menők szolgatartása és olyan ajánlatokkal kecségető hangos viháncolása, ami minden képzeltet felülmúl a szenny terén...

Elvégre, ha ez a hely, akár az Arany Bika előtti járda, akár a József királyi herceg ucca eleje valahol a kültelek sötét világában lenne, még akkor se volna szabad eltűnni, de itt forgalmas út és ucca van, ahol iskolás gyermekek, anyák, szülők járnak, akik kénytelenek itt elmenni, bár sokkal szívesebben kikerülnék ezeket a területeit a városnak. Hát ne kerüljék ki, de haladéktalanul el kell takarítani a szennyet, salakot. Aki arravaló, azzal a javítóba, aki máshova való, azt oda vigyék, de a várost kímélgék; az emberek izlését, a gyermekek lelkét ne fertőzzék.

— Ma utazik el az egyetemi tanács Kolozsvárra, hogy a debreceni Tisza István Tudományegyetemet képviselje a kolozsvári egyetem holnapi ünnepélyes megnyitóján. Dr. Mitrovics Gyula rektor és dr. Hüttl Tivadár prorektor vezetésével a következő professzorok mennek: dr. Kállay Kálmán, dr. Szádeczky Kardoss Tibor, dr. Janakovich László, dr. Tankó Béla, dr. Vasady Béla, dr. Baranyai Béla, dr. Bókay Zoltán és dr. Rugonfalvi Kiss István.

— Megkötötte már életbiztosítását?

— Novemberre marad dr. Kováts Andor Belgrádi útja. Megírtuk, hogy dr. Kováts Andor egyetemi tanár, a debreceni kisebbségi intézet igazgatója Belgrádba látogat el, ahol vizsgálja dr. Markovics László jogszárvai igazságügyminiszternek budapesti látogatását. Ugyanígy felkéri az egyetem büntetőjogi professzorát, aki közelében a fővárosba látogat el, hogy Debrecenben a kisebbségi intézet rendezésében előadást tartson. Az eredeti terv szerint október végén került volna sor dr. Kováts Andor jugoszláviai látogatására, közbejött akadályok miatt azonban utazását novemberre kellett halasztania.

Lezuhant bomba vető repülőgép.

— 7 százalékos fizetésemelés a biztosítási szakmában. A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége elnöki tanácsának határozata értelmében november hó 1-től kezdve a biztosító vállalatok a tényleges szolgálati viszonyban álló tisztviselők illetményeit 7 százalékos rendkívüli pótlékkal emelik. Az al-tisztek, valamint a hetibéres alkalmazottak illetményeit pedig a munkabérek szabályozása tárgyában kiadott 7290—1940. M. E. sz. rendelet alapján október hó 7-től részesítik rendkívüli pótlékban.

— Megkötötte már életbiztosítását?

— Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután a Károly Ferenc József uccán. Ifj. Tályai Márton 35 éves, böszörményi lakos lóháton a Károly Ferenc József uccán haladt. A 38. számú ház előtt a ló megboltolt és elesett maga alá temetve lovasát. Ifj. Tályai Márton lába olyan szerencsétlenül gyűrődött a ló alá, hogy sípcsonttörést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

— Tegnap délután Lossonczy István főispán a Hortobágyra rándult ki, hogy megismerlje az öntözési gazdálkodás kísérleti területén folyó csökét, amely az altalajt öntözi. A főispán este tért vissza Debrecenbe, szerdán pedig Kolozsvárra utazik, ahol részt vesz az egyetem megnyitó ünnepélyén és egyben Csáky külügyminiszter díszdoktori avatásán. A főispán pénteken délben lesz ismét itthon.

A Debreceni Kereskedő Társulat

**Debreceni
Címtára
1940 évről**

Minden könyvkereskedésben kapható.

— 500 P tiszta hasznosított a női középfokú kereskedelmi iskola „Erdélyi” ünnepélye. Szombaton és vasárnap délután két előadás keretében tartotta meg a női kereskedelmi középiskola ünnepélyét az erdélyi kifosztott magyarság javára. A két ünnepély tiszta jövedelme kerekén 500 pengő. Nemesek jegyek árából, de a felajánlott falatozó anyagának bevételeiből is. Külön példát adó díszre-tes esemény volt az ünnepélynek az, hogy az iskola fenntartó Kereskedő Társulat iskolaszékének elnöke eddigi adományain kívül a második előadás végén 100 pengőt adott erre a nemes célra. Vitéz dr. Dávid Géza iskolaszéki elnök nemes gesztusával példát mutatott arra, hogy az erdélyi gondolatért eszelekedetekkel lehet a legjobban harcolni és ezt a nemes példát követte a női kereskedelmi iskola lelkes ifjúsága.

— Megkötötte már életbiztosítását?

— Szélhámosnőt ítél el a nyíregyházi törvényszék Csorba Geoné személyében. Az asszony vitéz Demjén Gábornénak mondta magát és előlegeket vett fel nem létező árakra Nyírbátorban. Elítélték egy évi börtönre.

— A „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált házlszer, megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél, biztos, enyhe és biztosan ható, természetes hashajtó. — mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— A kistemplomi egyházzsász központi bibliaköre ma, szerdán j. u. 5 órakor az egyháztanács termében összejövetelt tart.

— Közel negyvenezer ügyiratot kézbesítettek ki Debrecenben egy hónap alatt. Ebből a postahivatal útján juttattak 4870-et. A debreceni elsőfokú közigazgatási hatóság által kiképezített ügydarabok pontos száma 37.162.

— Newyorkban leesett az első hó és váratlanul zold téli időjárás köszöntött be. Evtizedek óta nem volt példa arra, hogy Newyorkban október végén havazott volna.

— Isztanbulba özönlenek a romániai menekültek, angolok, lengyelek és zsidók. Az isztanbuli szállodák megteltek menekülőkkel. — Az amerikai hadkötelesek kisorsolása. Tizenhat és félmillió 21—35 éves hadkötelest vettek fel az amerikai jegyzékbe. Október 29-én kezdik meg a kisorsolást, hogy ezek közül kik kerülnek orvosi vizsgálatra. Az első nevet Roosevelt elnök húzza ki.

— Laval francia miniszterelnök helyettes Párisba utazott, ahol tárgyalásokat folytat. Hivatalos körökben az utazás céljára vonatkozólag a legmélyebb ültetésbe burkolóznak.

— Megkötötte már életbiztosítását?

— Katalóniában az árvíz tovább pusztít és az esőzés sem szűnt meg. A vonatok nagy késéssel közlekednek.

— A japánok kaptak olajat a holland-indiai gyarmatról, de ez kevés a japánoknak és új tárgyalások indultak meg. Biznak abban, hogy megegyezzenek.

— A tisztviselők számát csökkentik Romániában és 380.000-ról 200.000-re szállítják le a számukat. A létszámesökkentést jövő év elején hajtják végre. A tisztikarban is megindul a válogatás és csak azok maradnak meg, akik a hadügyminiszter által előírt vizsgát sikeresen leteszik.

— Osztálysorsjáték. A m. kir. 45. Osztálysorsjáték első osztályának második napi húzásán az alábbi nyerményeket és számokat sorsolták ki: 30.000 pengőt nyert: 53677, 10.000 pengőt nyert: 18821 19036 87221, 5000 pengőt nyert: 73731, 3000 pengőt nyert: 52003, 2000 pengőt nyert: 42028, 1000 pengőt nyert: 45084 16776 500 pengőt nyert: 40173 51117 60428 23145 21921 53747 49581 56002. 300 pengőt nyert: 7048 30867 35073 51165 78941 61443 75967 40310 12373 57872 61176 32429 13533 30354. 150 pengőt nyert: 2522 7124 7856 8660 8960 9502 11616 14741 17425 19083 19396 20724 21967 22882 23982 30060 31408 39822 43575 49495 52424 60606 60626 60708 60393 61827 62876 66322 67331 68916 71481 75126 77853 79322 79573 81580.

SEAL BUNDÁK
NAGY VÁLASZTEKBAN
LIPCSÉI ÉS HAZAI SZÖRMEK-PIACU59
TELEFON: 37-80.

A Tisztaság csatázott

Buta, gögös, fájó szívemmel,
(Nem is tudom, mi lett velem?)
Nagy harcba indult puha ajkad
szikrázó, égő, tiszta lángja
min rozsdát vont a Szerelmem.

Keserű voltam. Dacos. Néma.
S nem voltam őszinte Veled.
Nem bírtam bátran s meztelenül
megtiport valómmal kiállni,
nem bírtam el a két szemed...

Nem bírtam, hogy lát a szemed
líhegő, szűzi, tiszta lángja,
s hogy én mégis tested kívánva
vérbeborult jajomat sírom,
zokogom ki a nagyvilágba.

S harca hívtam ki a szerelmed.
Ó, puha melled, tisztaságod,
Fénylő lángja a két szemednek,
Ölednek drága boltozatja,
Csatára hívtam a világot,

a világot, mely csak bennünk van
és rajtunk kívül sehol sincsen...
— De jaj, én piszkos, esett voltam.
S hogy állok itt most, tönkrevérve;
szegény, konok, bús, férfi Isten...

Thardi VERESS LÁSZLÓ.

— Két liter pálinkát ivott fogadásból Budapestén Balogh Miklós 21 éves munkanélküli. Esméletlenül összeesett az Üllői úton. Az örszemes rendőr bukkant rá. Beszállították a kórházba. Súlyos alkoholmérgezése miatt életbenmaradásához kevés a remény.

— Az apróvad állomány pótlására a földművelésügyi miniszter akciót indított és azoknak, akik élő nyulat fogtak be, 9 pengő vételár előleget adnak.

— Erdel facsemetéket és subángokat lehet igényelni az erdőgazdálkodástól október végéig. Az igényelt facsemetéket jövő év március és április havában adják ki. Bizonyos esetekben ingyen szállítják és adják.

— Kecskemétnék novemberre 36 ezer liter petróleumot utaltak ki és mindenki ott válthatja be a jegyét, ahol akarja. A hatóságok a cukorjegyvekhez hasonlóan kiképezili mindenkiné a petróleumjegyet.

— Párisban fával hajtott autók futnak az uccákon a benzinhiány miatt. A kocsik oldalára hatalmas kályhák vannak szerelve, amelyekben a fa kerül felhasználásra.

— Tolatás közben a kocsik közé esett a záhonyi állomáson Bereczki Sándor fekező és a kerekék bokán felül levágták a ballábát Súlyos állapotban vitték a kisvárdai kórházba a fekézőt.

— Tanszereket kapnak a fővárostól az erdélyi iskolák. A tanszerek és könyvek összegyűjtése gyors ütemben folyik és azt rövid időn belül megkapják az erdélyi iskolák.

— Zsidó ünnepi istentiszteletek. A debreceni statusquo ante izr. anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje folyó hó 23-tól november 1-ig: Sömini áceret szerda este mindkét templomban 1/5, csütörtök reggel 1/7 (mázkir, halottak emlékezte), délelőtt a Kápolnási uccában (ifjúsági) 10, délelőtt a Deák Ferenc uccában 10 (mázkir), délután mindkét templomban 4 órakor. Szimchát tóra csütörtök este mindkét templomban 5, péntek reggel 1/7, délelőtt a Deák Ferenc uccában 10 órakor. Péntek este mindkét templomban 1/5, szombat reggel 7, délelőtt a Kápolnási uccában 1/10 (ifjúsági), a Deák Ferenc uccában 1/11, délután mindkét templomban 1/4, este 5 óra 20 perckor. Köznap reggel mindkét templomban 1/7, este 1/5 órakor. Hítségoklatok: szerda este, csütörtök délelőtt, péntek este a Deák Ferenc uccában, szombat délelőtt az ifjúságnak a Kápolnási uccában Rabbiság.

GYÁSZROVAT

Misoleff Mária 16. évében elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz görög katolikus szertartással a Köztemető 2/b. ravatalozójából. Lakás: Király Ferenc uca 34. Temetését Bartha vállalata végzi.

Kun Antal földbirtokos 76 éves korában Nádudvaron elhunyt. Temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Köszönetnyilvánítás. Felejtetetlen jó férjem, szeretett édesapám elhunyt alkalmából mindazoknak, akik mély bánatunkban részvétellel osztoztak, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, jóismerőseinknek, a sáránai ref. lelkes úrnak, tanítótestületének, dalárdánknak, egyházunk minden tagjának ezúton mondunk fájó szívvel köszönetet. Özv. Molnár Józsefné és családja.

Kun Ignácné Keiner Gizella úgy a maga, mint fia, Imre és az egész család nevében a sors csapása alatt porig sujtva tudatja, hogy a legdrágább férj és apa, a szerető rokon

Kun Ignác

nyug. MÁV főintéző, emléklapos százados, életének 65-ik, legharmonikusabb házasságának 33. évében elhunyt. Utolsó útjára felvő hó 23-án délután 4/3 órakor kísérik a debreceni izr. temetőbe.

Betöltetlen irt hagyott maga után. Míg élünk gyászoljuk.

Boruzs Ilonka

18 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután fél 2 órakor lesz a Köztemető II/a. számú terméből ref. szertartással. Lakása: Sámsóni út 79. Pusztai temetkezési intézet.

Hajtási igazolvány kell azoknak a segédmotoros kerékpároknak vezetőihez, melyeknek súlyhatára 47,5 kilóra emelkedett s ilymódon sebességük meghaladja az óránkénti 50 km-t. Lakott területeken ezekkel a járműveken csak 20 km-es sebességgel lehet haladni.

Felelőssé tették az adóhátralekóért Abaúj-torna megye 169 község jegyzőjét és bíróját. A közgazdasági bizottság kimondotta az anyagi felelősséget, mert 3.000 pengővel kevesebb adó folyt be az idén, mint a múlt évben.

Ma este fél hét órai kezdettel tart előadást dr. Nagy Jenő Erdély madarairól a ref. főgimnázium termézetrajzi előadó termében. A rendkívüli érdekesnek ígérkező előadást vetített képekkel kíséri. Belépődíj nincs, csupán önkéntes adakozás az Erdélyi akció javára.

Napról-napra rosszabbodik Románia gazdasági helyzete. A gazdasági helyzet napról-napra romlik Romániában. A városok tüzfűtállása nehézségekbe ütközik. A kormány intézkedéseket tett az élelmiszerellátással kapcsolatban. Már petróleum-, zsír- és szappanhány is mutatkozik.

Bukarestben házkutatásokat tartottak elrejtett élelmiszerkészletek után. A Birman textilgyárban egy vagon rejtett cukrot találtak, melyet a munkások között osztottak fel.

Ebéd ezer cselekből. Most vált ismeretessé, hogy az egyik bihari község, Berekbázaörmény, a községben állomásozó katonákat a nagyváradi bevonulást megelőző napon az erdélyi felszabadulás örömeire gazdagon megvendégelte. Nem kevesebb mint ezer csirkéből készítették ebédet.

Mi lesz az angol gyarmatokkal

Natkó Gyula új műve.

E címen jelenik meg e héten Natkó Gyula igen aktualisnak ígérkező munkája, mely a magyar kiadás mellett német és olasz nyelven is megjelenik.

Natkó Gyula néhány évvel ezelőtt feltűnt egy belpolitikai tárgyú művével, mostani munkája tárgyánál fogva szintén nagy érdeklődésre tarthat számot.

Szépen fejlődik az őszi vetés

Az Országos Mezőgazdasági Kamara most közzétett jelentése szerint a szeptember második felében megindult vetések szépen keltek ki. A korán elvetett rozs, árpa, eddig jól fejlődött. A sarjakaszálás mennyiségileg jó volt, de száradás közben az eső sokfelé kilugozta. A földművelésügyi minisztérium juhakciója kedvező hatást váltott ki. A sertéstartás az alacsony árak mellett veszteséges volt, de az árkormánybiztosi rendelkezések következtében a helyzet javult és a hizlalási kedv fokozódása máris érezhető.

Bukarestben órlási a drágaság. Egy kg. vaj például magyar pénzbe átszámítva kilenc pengő 50 fillér.

A bíróság előtt van az alacsony merénylő bányász ügye. Gedies József alacsony bányász október 16-án egy nőismerősének házába robbanóanyagot dobott be, amely azonban szerencsés véletlen folytán nem robbant fel. Hatrendbeli gyilkosság kísérletének vádjával került a merénylő bányász a miskolci törvényszékben a vádlottak padjára. Ügyét státiális uton tárgyalják. Egész napi tárgyalás után este hirdették ki a bíróság végzését, amely szerint az ügyet átadják a rendes bíróságnak. A vádlott vizsgálati fogságát továbbra is fenntartja.

Kiss Lajos volt debreceni bankfőtisztviselőt nevezték ki az Erdélyi Bank Rt. szatmárnémeti fiókja vezetőjévé. Az új igazgató egyike a fiatal generáció legképzettebb szakemberének.

A newyorki polgármester szónoklás közben pofonvágta a közbeszólót. Az amerikai választási harc utolsó előtti hete fokozódott szenvedélyesség jegyében áll. Detroitban az egyik választói négyülésen súlyos incidens is történt, amelyen Roosevelt főkorcsa, La Guardia newyorki polgármester beszélt. La Guardia beszéde közben a tömegből valaki meggyújtást kockáztatott meg, mire La Guardia lejtett az emelvényről és teljes erővel az illető arcába ütött. A megtámadott választópolgárnak nem volt alkalma a védekezésre, mert a rendőrség letartóztatta. La Guardia akadálytalanul folytatta beszédét.

Székelly nagyáldozást rendez a SzEFHE vasárnap délelőtt 11 órakor a Csokonai-színházban az „Erdélyért” akció javára. A nagyáldozást megnyitja Könyves Pál SzEFHE elnök, megnyitói beszédet mond Lossonczy István főispán, az ünnepi beszédet tartja dr. R. Kiss István egyetemi tanár, a SzEFHE tanácselnöke, Tabáry Géza, az országosnevű nagyváradi író verseiből ad elő, Csiky Pál, Sándor Anna és Hlatky László, az Inász-társulat művészei székelly számokat adnak elő, Magyar Gyula és Jóska zenekara kíséri Sándor Anna dalait, Dávid Margit, Hegedűs Baba és Schuller Márta úriénekek zongoraszámmal szerepelnek, a SzEFHE táncosportja székelly táncokat mutat be, Bagó Lajos alelnök zárja be a nagyáldozást, melyen szerepel a Kollégiumi Kántus is.

Szücsmühelyemet november 1-én

Pluc u. 73. alá helyezem Hagymási József szücsmester

Színház, Film, Szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Október 23-án, szerdán este: Páris királynője.

Október 24-én, csütörtökön este: Tokaji aszú.

A délutáni előadások 4, az esti előadások 8 órakor kezdődnek.

A NAGYMAMA

Szép, értékes előadásban újította fel az Inász-társulat Csiky Gergely vigjátékát, „A nagymamát”. Hlatky László rendezése érdekes, művészi munka. Tóderka tanár figurájában pedig izes humorát, remek karikírozó készségét csillogtatta. Finom nőességgel, megkapó művészetével vitte színpadra D. Inász Klári Márta bájos, nap-sugaras alakját. A kitűnő művésznőnek egyik legszebb alakítása ez. Mihály Vilcsi komoly, értékes művészyénisége meleg lírával, egyéni művészetével töltötte meg a nagymama szerepét. Nagy sikere volt. Olasz Lajos rokonszenves tehetsége ezúttal is feltűnt. Remekelt Antal Erzsébet Szentpéteri figurájában. Kitűnő alakítást nyújtott a vetélytársak szerepében Antalffy József és Szalma Sándor. Petur Ilonka figyelemreméltó alakítása, Dobay Bella egyéni művésze, Kárpáthy Zoltán izes, pompás elgondolásban színpadra vitt alakítása az előadás főértékét jelentette. A többi szereplő jól egészítette ki az együttest. A kitűnő előadás nagyobb közönséget érdemelt volna.

SZÍNES FILMKOCKÁK

A MARICA GRÓFNŐ felújítása a heti műsor eseménye. Az Inász-társulat a legszebb muzsikájú Kálmán-operettet parádés szereposztásban adja elő. A címszerepét Sándor Anna játssza, Török tisztartó szerepében Szalma Sándor folytatja sikeresorozatát, a többi főszerep Antalffy József, Dobay Bella, Petur Ilka, Mihály Vilcsi, Hlatky László, Olasz Lajos kezében van. A „Szép város Kolozsvár” melódiai tehát ismét feleledülnek a Csokonai-színházban és napjainkban forró aktualitást kapva hódítják meg ismét a debreceni közönséget.

ESEMÉNY volt az Inász Aladár—Delly Ferenc társzerzői kettős alakítása a „Páris királynője”-ben. Annyl izes humor, pompás művészet volt ebben a két alakításban, hogy ezért magáért érdemes megnézni ezt az anakronizmusa mellett is kitűnő, ötletes szövegkönyvű, gyönyörű muzsikájú operettet.

A ROZMARING, Csanak Béla hatalmas sikert aratott darabja, mely a múlt szezonban en-nél több mint tizszer került színpadra, pénteken este ismét szerepel az Inász-társulat műsorán, pompás, új szereposztásban. Ifjúsági előadásban pedig már a múlt héten nagy sikerrel ment a kitűnő Csanak-operett.

NAGY SIKERREL nyitott Kardoss Géza társulata a szegedi Városi Színházban. Buday Dónes, Babay József „Haranghalló János” operettje volt a bemutatkozó darab, Madarász László, Kardoss Géza, Barabás Sári felléptével. A szegedi és fővárosi sajtó egyöntetű elragadtatással ír az előadásról, mely maradéktalan művészi élmény volt. Kardoss Géza egycsapásra meghódította a nagyon igényes szegedi közönséget.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTÉSE:

Szerdán este Páris királynője, a pénteken nagy sikerrel bemutatott Martos—Vince operett kerül ismétlére Sándor Anna, Inász igazgató és Delly Ferenc felléptével.

Csütörtökön itt tizedszer Tokaji aszú kerül színre.

Pénteken a tavasszal nagy sikerrel bemutatott Rozmaring, Harsányi Zsolt, Török és Csanak Béla operettje kerül műsorra.

Szombaton este A) bérletben Marica grófnő, Kálmán világhírű nagyoperettje kerül felújításra.

Beck volt lengyel külügyminiszter a bukaresti rendőrség fogdája került. A bukaresti angol követség hamis útlevelével akart Elő-Azsiába jutni, rendőri szolgálatot teljesítő légionáriusok azonban igazoltatták és amikor őrizetbe vették, a volt lengyel külügyminiszter nagy összeg pénzt vett elő és kísérletet tett megvesztegetésre.

1940 október 23., szerda 7

SPORT

DVSC-Lampart mérkőzés lesz vasárnap Budapesien

A DVSC csapata vasárnap ismét nehézk akadály előtt áll, a Tisza-csoport egyik legkomolyabb értéket képviselő csapatával a Lampart FC-vel játszik Budapesten. A Lampart kitűnő erőkből álló együttes, támadósról Kisalagi, a Nemzeti és válogatott középcsatár irányítja, de fedezetora és védelme is kitűnő. A debreceni vasutasok csak a vasárnap mutatottnál jóval jobb játékkal szerezhetik meg idegenben a mérkőzés mindkét pontját. A DVSC kedden edzést tartott, melyen kielégítően mozgott a csapat. Kiderült, hogy vasárnap nemcsak Elek, hanem Sidlik is sérülten játszott és emiatt nyújtottak gyengébb teljesítményt. A Salgótarján ellen második felidőben játszott csapattal elégedettek a vezetők és valószínű, hogy a LAFC ellen Keskeny—Csokai, Erdel I.—Szabó, Erdel II., Elek—Krisztóf, Dombovári, Sidlik, Bihari I., Nagy összeállításban játszanak. Változás csak két poszton lehetséges, a kapus poszton, ha Vöröss feljut igazi formájára felváltva szerepeltek a két kitűnő kapust és akkor esetleg Vöröss véd a Lampart ellen. Bihari I. pedig, aki a második csapatban még nem mutatott Nagykálló ellen meggyőző formát, ha a héten nem javulna fel rohamosan, akkor még egy hétig a DVSC II-ben játszik és ez esetben Kristóf, Szabó, Sidlik, Dombovári, Nagy támadósról és Elek, Erdel II., Galambosi, vagy Ignác fedezettsorral játszik a DVSC.

Siklós vezeti a DVSC—Lampart mérkőzést, míg a két partjelző budapesti lesz.

Nagy Bálint, a DEAC volt kitűnő középcsatára elhunyt. A kiváló sportember halála mély részvényt keltett és a DEAC játékosok vasárnap emlékére fekete karszalaggal játszanak. Nagy Bálint típusa volt a kitűnő, erélyes, jól lövő, jól irányított középcsatároknak.

A Tisza-csoportban a nagy rivális, a MÁVAG vasárnap aránylag könnyebb mérkőzés előtt áll, a Ganz csapatával játszik. T. Előre—Ozd, Kassai AC—Mátészalkai TK, SSE—Rusj, Percsecs—Rákóczi SE, BVSC—MVSC mérkőzések lesznek vasárnap.

Az NB-ben Újpest—WMFC, Gamma—SBTC, Szeged—Elektromos, Kispeszt—DIMÁVAG, Tokod—Törökvs, Haladás—Ferencváros, Szolnok—BSZKRT mérkőzések lesznek.

Még Sidlik vezet az NB II. góllövő listáján 13 góllal, de már erősen megközelítette a 12 gólos Hortobágyi és 11 gólos Kisalagi.

DVSC II.—DEAC mérkőzés az egyetemi sporttelepen lesz vasárnap az egyetlen futballmérkőzés Debrecenben.

A DMTE-ről olyan hírek keringenek, hogy a csapat vissza akar lépni a bajnokságtól. A legutóbbi súlyos vereség hatása alatt úgy határozott a vezetőség, hogy az első csapat visszalép, az II. és III. csapat tovább játszik. Kár a rokonszenves munkáscsapatért, amelyik a múlt szezonban a 2-ik hely megszerzésével megmutatta, milyen komoly értékek vannak benne. Reméljük, hogy sikerül valami megoldást találni és a DMTE első csapata is tovább küzdhet a bajnoki pontokért.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

Búza: 78 kg-os 23.40. Rozs: 71 kg-os 19.40. Árpa: Sörárpa, kiváló 26.35, sörárpa, elsőrendű 25.35, sörárpa 24.35, 63 kg-os ipari 22.70, takarmány, 65—66 kg-os 20.70, takarmány, középminőségű 19.70. Zab: 41 kg-os 21.30. Kukorica: új 15.20.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 440 darab. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsirsertes, páronként 340 kg-on felül 160, belföldi zsír 214 fillér kilogrammonként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYÁRAK

Tengeri 18.00—19.00, tengeri észves 13.00—14.80, lucerna 10.00—11.50, széna 5.50—9.00, lóhere 9.50—10.00, cukorrépa 4.50, takarmányrépa 4.00.

A debreceni ló és szarvasmarha vásárra lóból felhajtottak 566, eladtak 132 darabot. Szarvasmarhából felhajtás 2134, eladás 874 darab volt. Az irányzat élénk. — Árak: Vágóló 54—134, Silány ígás ló 85—195, közepes ígás ló 200—350, jó ígás ló 360—550, prima vágómarha 75—80, jó vágómarha 58—75, közepes vágómarha 45—58, silány vágómarha 35—45, borjú 72—100, növendék marha 56—69, tainó, ökör 76—90, fejős tehén darabonként 240—510 pengő.

FELHÍVÁS A MUNKAADÓKHOZ
Felhívja a városi adóhivatal a munkaadókat, hogy mindazon alkalmazottakat, akiknek heti keresete a 20 pengőt, havifizetéses alkalmazottnál pedig havi 80 pengőt meghaladja, két példányban kiállított illetményjegyzéken a városi adóhivatal 23. sz. szobájában minden hónap 25-ig jelentsek be s egyidejűleg az alkalmazottak esedékes kereseti, rokkantellátási és különadót a városi adópénztárba fizessék be.

A hetifizetéses alkalmazottnál nem

az átlagos hetikeresetet kell az adókötelezettség megállapításánál figyelembe venni, hanem az alkalmazottak egy-egy naptári héten elért tényleges keresetét és az adó csak azon heti kereset után rovandó le, amelyik héten az alkalmazott 20 pengőnél többet keresett.

A keresetbe beleszámít a természetben kapott járandóság (lakás, élelem, fűtés, világítás stb.), valamint a mellékkeresetek (borraváló, kapupénz, lift-pénz stb.) is. Az illetményjegyzékek könyvkereskedéseknél néhány fillérért vásárolhatók, aszerint, hogy heti- vagy havifizetéses alkalmazottakat kíván azokon a munkaadó bejelenteni.

Miután az alkalmazottak kereseti adó alá való bejelentéséért és az adók befizetéséért a munkaadó anyagilag és egyébként is felelős, nyomtatékosan figyelmet kell fordítani a városi adóhivatal a munkaadókat, hogy közegeivel ellenőrzést fogantasson és a mulasztó munkaadók ellen szigorú megtorlással fog élni. Úgy az alkalmazottnál kereseti adó, mint a rokkant- és különadót az alkalmazott fizetéséből levonható. Városi adóhivatal.

Élelmiszerárak Debrecenben

Marhahús I. r. nyomtatékkal	1.60	Tej literje	0.24—0.26
Marhahús I. r. nyomtaték nélkül	1.72	Tejfel literje	1.40—1.70
Marhahús csont nélkül	2.00	Túró kilója	1.00—1.20
Vesepecsenye tisztítva	3.00	Vaj kilója	4.60—5.20
Vesepecsenye csonttal	1.80	Gomolya kg.	2.40
Verecsont	—0.60	Búzakenyér kilója	0.38
Velőscsont	—0.80	Tojás darabja	0.15—0.16
Tüdő, szív	1.20	Retek cs.	0.06—0.12
Máj	1.40	Zöldség cs.	0.08—0.12
Marhahús II. r.	1.40	Zellár drb.	0.04
Sertéskaraj	2.34	Vöröskáposzta darabja	0.06—0.12
Tarja	1.94	Paradicsom	0.28—0.36
Lapocka	2.44	Cékla kg.	0.16
Vékonyoldal	1.80	Séki csomója	0.06
Bőrös, farkok	1.40	Karfiol drb.	0.08—0.20
Fej	1.00	Zsengebab literje	0.52
Háj	2.24	Cs. gomha	1.10—1.30
Zsír	2.20	Dióbél kilója	3.80—4.40
Sós szalonna	2.32	Burgonya kg.	0.08—0.14
Csirke párja	3.50	Nyári rózsza kg.	0.13
Tyúk párja	5.00	Ellarózsza kg.	0.12
Kacsa párja	4.00—6.00	Fokhagyma	0.80—0.90
Kőr kacsák	7.00—8.00	Vöröshagyma	0.32—0.36
Kilója	1.60—1.70	Karalábé drb.	0.04—0.08
Kövér lba kg.	1.70—1.80	Káposzta drb.	0.08—0.12
Élőponty kg.	1.80—3.00	Kelkáposzta	0.10
Jegelt ponty	1.80—2.00	Savanyúkáposzta	0.40
Ápró hal kg.	0.40—0.60	Spenót csomója	0.06
Csuka kilója	0.24—0.26	Zöldpaprika	0.02—0.03
		Alma kilója	0.40—1.60
		Körte kilója	0.80—1.60
		Zöldtengeri cs.	0.04—0.06
		Szilva kilója	1.20
		Szőlő kilója	0.60—1.60
		Dió	1.00—1.40

GAZD. TERMÉNYEK

Magastörzsű - kösz. éte-fácskák nagyszemű, bőven termő fajta, eladó, most ültetendő. József király herceg 12. 648

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi uca 85. sz. telek, úgy egy darabban mint parcellákban is megvehető. Felvilágosítás a kiadóban. 4+

Kömlőssy út 10. sz. üres telek, ház helynek igen alkalmas, esetleg két rész is osztható. Cím a kiadóban. 3+

Villatelek a Nagyerdő alatti, a Hadházy uccából nyíló Dobsina uccában 268 négyszögletes villatelek négyszögletként 11 pengős árban eladó. Felvilágosítást ad a Kölcsony Segélyező Egyesület bankpénztára. Kossuth uca 8. szám alatt. 140+

Külsővásár-tér 15. sz. 826.60 négyszöglet telek, két lakással, nagy rak-tárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Kömlőssy út 45. és a Dóczy József uccára néző három telek, igen előnyös feltételek mellett, tulajdonos címe megtudhat a kiadóban. 5+

ELADÓ HÁZ

Rákóczi u. 8. számú nagyjavvelmő bérház üres telekkel eladó. 1552 11. 1

Jókai uca 9. C. számú családi ház, ötszobás lakással, nagy udvarral, tulajdonos címe a kiadóban. 2+

Ferenc József út 4. sz. bérház 3 földszintes és 1 emeleti lakással, két bolti helyiséggel, a város egyik legszebb helyén. Cím a kiadóban. 1+

Eladó Kömlőssy út 43 sz. 300 30 négyszögletes háromszobás, komfortos villa, igen kedvező feltételekkel. Tulajdonos címe a kiadóban. 8+

Kertes családi ház két szoba, üvegezett veranda, fürdőszoba, gazdasági udvar, szőlő, gyümölcsös minden melléképületekkel nov. 1-re beköltözhető, 8200 pengőért eladó, esetleg bérbeadó. Töhötöm uca 52 szám. Érdeklődni 27. sz. alatt. 635

Eladó ház Apponyi uca 15. sz. kettőszobás, konyha, spájz, az összes melléképületekkel, beállított termő gyümölcsös, szőlőkerttel elköltözés miatt sürgősen eladó. 658

ELADÓ FÖLD

Eladó 10 hold jól beállított szőlő kövesúthoz egy km. Érdeklődni: Szakoly község főjegyzőjénél. 329 10. 19.

FÖLDBERLET

8 hold föld felébe kiadó Bánk 102. t. szám alatt. Egy nagy igásszekeret elcserelek kisebbel. 638

Előzetes felhívás
PÁLFY JÓZSEF
Előzetes felhívás
NY. SZIGETHY GYULA
Igazgató

Kedve és nyomatékosan
RSZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felhívás nyomdavezető
SZIGETHY KÁROLY

Különbejárható uccai bútorozott szoba kiadó. — Gólya u. 8. sz. 243

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtolóköcsik, eredeti régi ülőgarnitúrák és alig használt írógépek, prizmas lámpák, nagyobb méretű perzsaszőnyegek és Mária Terézia üvegcsillárok igen olcsóért eladók. Ingóságkövetítőben, püspöki palota, telefon: 37-99. vv.

Építők! Az Alföldi bontásból mindennemű anyagok, márványok, portaiók, ablakok, adók. Az Alföldi előtt levő 2 drb 5.5x12 m-es baraképületek jutányosan eladó. 1800 1. 30.

„Pantostát“ jutányosan eladó. Rothermere u. 22. Thóbiás. 280

Eladó latin-magyar szótár, teljesen új, szürke Dóczy egyenkötény. Dóczy szürke sapkával, barna őszi kabát. Péterfia 48. II. lépcső, déli 12—3-ig. 591 vv.

Tob szürke valódi bueno bunda és egy drapp őszi szövetkabát eladó. Ember Pál uca 3. (Simonyi útból jobbra Westprény uca, abból balra.) 589

Tégla, 2000 járdának, 10.000 féltégla eladó. — Horthy Miklós út, Andaházy uca sarok. 642

Eladók a következő fehér zománc festésű pácolt bútordarabok: 3 n. szekrény, egy szép nagy metszett tükörrel, egy sodronybetéttel, 2 éjjeli szekrény, 3 asztal, sezlón, frásztal, előszobafal, lóca, székek, függöny és szőnyegek. Vargakert uca 7. szám alatt. 633

Fegyverállvány, ebédőszőnyeg, telepes rádió, hálók, ebédlők, sezlón, különféle bútorok eladók. Kossuth 49. Keresztútlet. 1061 1. 19.

GAZD. ESZKÖZÖK

Tengeridaráló, kézi és járgánnyal való hajtásra alkalmas, eladó. Simonyi út 36. 40 vv.

Reklamier, barna színben, angol bőrkárpap, Biedermayer székek olcsón eladó. Mester u. 40. 1626

VEGYES

Álló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtő felülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 270 vv.

Grafológusnő bárkinék kézírásából biztos analízist nyújt. Széchenyi 43. 573

Főtt burgonyahaj, napi 10 mm eladó. Hegedűs, Piac 62. Telefon: 10-81. 652

LAKÁST KERES

Gye telen házaspár egy szoba, konyhas lakást keres a vasúti állomás közelében azonnalra vagy nov. 1-re. Cím: Westselényi u. 15. Piros szabómesternél. 630

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Kiadó egy szép pince-szoba konyhával november 1-re. Homok 7. 646

Jótermő gyümölcsös — szoba, konyhas lakással és bútorozott szoba kiladó. Andrassy 8. 660

KIADÓ LAKÁS két szobás

Kiadó az egyetem közelében 2 szoba, konyha. Értekezni Poroszlaj út 73. 632

KIADÓ LAKÁS nagy

November 1-re bérbeadó Simonyi út 36. sz. villa teljes komforttal. 277 vv.

4 szobás kertes lakás kiadó december 1-re. Károly Ferenc József út 26/c. 634

BÚTOROZOTT SZOBA
Szép nagy szoba bútorral vagy anélkül irodának, kalapszalonná igen alkalmas, kiadó. József kir. herceg u. 7. 657

Olcsón kiadó uccai bútorozott szoba, fürdőszobahasználattal hölgyeknek vagy diáknak. Jókai 6. 655

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyér nő

Gép- és gyorsírásban is jártas komoly irodai nő munkaeö felvétetik. — Németh, Batthyány u. 6. Délelőtt 10—12. 520

Zászlókiállítás tüfeszést tudó hímzőnöket felvesz Pikó, Szent Anna u. 10. 656

ALKALMAZÁST keres férfi

Házmesteri állást keres mindenféle munkában jártas házmeester. Címek: 26—41 telefonon kérek. 256 vv.

ALKALMAZÁST nyér férfi

Cipészegedeket felvesznek vegyes munkára. Némethy, Simonffy u. 1 b. 643

Borbélysegéd, fiatal, jó munkás beléphet vasuti fodrász, pályaudvar. 641 Eladó Ajtó u. 10. sz. ház. 639

Férfi tanuló fiú fizetéssel felvétetik. Kassa út 35. 631

Szabótanulót felvesznek. Széchenyi, Sas u. 2. sz. 659

Sütőre egy segéd — azonnalra felvétetik. — Mester uca 39. sz. 645
Munkásfiút, 15—18 éves, felvesz kertész. Budai Ezsaiás u. 37. 654
Háztartási munka végzéséért lakás és fizetés adok egy házaspárnak. Zsák uca 11. 651

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Középkorú mindkét nemi idősekre kis háztartás vezetésére azonnal felvétetik. Vendég u. 75. 640

Jól főző mindenes hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Dr Klein László, Piac u. 71. sz. I. em. 644

Mindenes bejáró takarító egész napra felvétetik. Sas u. 4. I. em. 2. ajtó. 614

Mindenes kiszolgáló leányok felvétetnek azonnalra. Péterfia 39. Étköz. 653

AJÁNLAT

Varrógépeket felújít, ökölelesen javít, új alkatrészeket behelyez, rá tart Nagy István, Széchenyi 6. 1770 11. 9.

POLOSKAIRTÁSI VÁLALAT, Varga uca 10. sz. Szűcsék. 1208 11. 16

Poloskairtás ciángázással, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Zoltán, Kigyó uca 5. szám. 1938 11. 4.

Okmányairól eredetihez hű másolatot készít Ezerkői műterme, Piac u. 38. 965 vv.

Káposztáskádák, boroshordók, szódázásák olcsó árban, — javítások gyorsan készülnek Vargánál, Hatvan u. 68. sz. 230 11. 17.

Szörmebundáját már most készíttesse el a beállt előtt Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy uca 2. szám. 1726 11. 8.

Legolcsóbban fest, tisztít, férfi és női ruhákat Weisz, Arany János u. 29. szám. 1210 vv.

Asszonyom, Önnek nem lesz gyermeke, sem férje férneműre gondja, ha Kút u. 62 alatt készítteti. 190 10. 31.

Olított pöszmékét magas törzsűek 2—5 évesek kaphatják, Sesztina uca 4. 23

Sírkövek, műköből és termésköből, mindenfajta építési és Sempernova nemesvakolati anyag, mészsalak, szíkes talaj feljavításához kapható a Debreceni Működgyárban, Fűrdő u. 2. szám. 339

Aranyat, ezüstöt, brilliánt legmagasabb árban bevált Pollák Endre ékszerész, Hatvan u. 2. 650 11. 25.

Használt varrógépek nagy választékban, javítások jótállással. Alkatrészek minden géphez. Eisenberger, Csapó uca 101. 649 11. 23.

ÉLELMISZER ITAL

E'adó
50 hektoliter
ÓBOR
Cím a kiadóban.

Ismét kapható a kitűnő zamatú vörös, zamatos hárslevelű stb. borok. Literenként 1.40-tól. — Dobárnál, MEGA rozó Csapó u. 39. 715 10. 21.

MOSOTT RONGYOT vesz lapunk nyomdája

ELVESZETT

Kedden 12 óra tájban elveszett egy kulcsesemő a Kossuth uccán az Angol Királynő közelében. Megtalálót kérem a 29. sz. házban a házmesternek átadni. Illető jutalmazva lesz. 636

KERESLET

Keresek megvételre kifogástalan állapotban levő márkás pianinót. Cím a kiadóban. 297

Kisebb járgányt keresek megvételre. Ajánlatokat és címet kérem „Járgány“ jellegre a kiadóhivatalba leadni. 500
Gyalúpadot és asztaloszserszámot veszek. Mester u. 40. 663

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyártmányú 750 cc oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

Megérkezett a „Phönomen“ 125 kbc. kis motorkerékpár. Megtekinthető a Fiat autómobilok és Zundapp motorkerékpárok képviselőjénél, Hunyadi uca 11. 361 11. 20.

D. K. W., Meisterklasse, Fiat 1500, Topolino, Ballilla eladó. Szoboszlaj, Széchenyi u. 24. 662

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Szalmon bútorüzletben — Jó minőség, előnyös árak. Részletre is, Hunyadi u. 2. szám alatt. 604 12. 23

Hálószobabútor eladó. Érdeklődni Batthyány u. 9. I-ső ajtó. 289

Két darab használt régi íróasztal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 588
Eladó igen finom komplett hálószobabútor. — József kir. herceg u. 35. Keresztépület. 219

Masszív ebédő darabonként is olcsón eladó. — József kir. herceg u. 35. Keresztépület. 661